

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2019

169/2019

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 36 §:n 4 momentti ja 52 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 946/2018,

muutetaan 2 §:n 38 ja 43 kohta, 3 §:n 3 momentti, 4, 26, 27, 48, 51, 52 ja 81 a § sekä 91 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 38 ja 43 kohta sekä 27, 48, 51 ja 52 § laissa 946/2018, 4 § osaksi laeissa 910/2011, 1505/2011 ja 879/2014 ja 81 a § laissa 879/2014, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 946/2018, uusi 38 a ja 44–46 kohta sekä lakiin uusi 23 a, 28 a ja 36 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

38) *merialueilla* seuraavia alueita:

a) *A-alueella* B-, C- ja D-alueiden ulkopuolella sijaitsevaa merialuetta;

b) *B-alueella* merialuetta, jonka maantieteellisten koordinaattien etäisyys ei missään kohdassa ole yli 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, mutta joka sijaitsee C- ja D-alueiden ulkopuolella;

c) *C-alueella* merialuetta, jonka maantieteellisten koordinaattien etäisyys ei missään kohdassa ole yli 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, mutta joka sijaitsee D-alueen ulkopuolella ja 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana;

d) *D-alueella* merialuetta, jonka maantieteellisten koordinaattien etäisyys ei missään kohdassa ole yli 3 meripeninkulmaa rantaviivasta ja 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana;

38 a) *matkustaja-alusluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä A-, B-, C- ja D-alueilla;

HE 198/2018
LiVM 30/2018
EV 174/2018

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/2108 (32017L2108); EUVL L 315, 30.11.2017, s. 40

- b) *B-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä B-, C- ja D-alueilla;
- c) *C-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä C- ja D-alueilla;
- d) *D-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä D-alueella;

— — — — —

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

44) *satama-alueella* satamayhtiön hallinnoimaa vesialuetta;

45) *perinnealuksella* Museoviraston perinnealusrekisteriin rekisteröityä kotimaanliikenteessä muuten kuin säännöllisessä liikenteessä käytettävää historiallista alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä ja joka on suunniteltu ennen vuotta 1965;

46) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500.

3 §

Lain soveltamisalaan kuuluvat alukset

— — — — —

Tätä lakia ei sovelleta huviveneeseen eikä huvialukseen.

— — — — —

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995) säädetään alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta.

Eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetussa laissa (1206/2004) säädetään turvallisen lastaamisen ja lastinpurkamisen yhdenmukaistetuista edellytyksistä ja menettelyistä.

Painelaitelaissa (1144/2016) säädetään turvallisuuden varmistamisesta ja valvontaviranomaisen tehtävistä alusten painelaitteiden osalta.

Tässä laissa säädetyn lisäksi alusten sähkölaitteista säädetään sähköturvallisuuslaissa (1135/2016).

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

Vesiliikennelaissa (463/1996) säädetään kauppamerenkulkuun käytettäviä aluksia ja huviveneitä koskevista vaatimuksista siltä osin kuin niistä ei säännellä muualla laissa.

Huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa säädetään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelusta huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

Sellaisista laivavarusteista, joiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta on sovittu kansainvälisesti, säädetään laivavarustelaissa (1503/2011).

Merityöyleissopimuksen mukaiseen merityösertifikaattiin liittyvistä tarkastuksista ja lausunnoista säädetään laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetussa laissa (395/2012).

Ammattiveneen vaatimustenmukaisuus

Ammattiveneen valmistajan on varmistettava Liikenne- ja viestintäviraston 23 §:n nojalla antamien teknisten määräysten noudattamiseksi, että ammattivene on suunniteltu ja rakennettu vaatimusten mukaisesti, ja huolehdittava siitä, että huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 4 luvussa tarkoitettu ilmoitettu laitos, vastaava toisen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion viranomaisen nimeämä ilmoitettu laitos tai hyväksytty luokituslaitos arvioi ammattiveneen vaatimustenmukaisuuden. Vastaavalla toisen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion viranomaisen nimeämällä ilmoitetulla laitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää ilmoitetun laitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona. Jos ammattiveneettä muutetaan vaatimustenmukaisuuden arvioinnin jälkeen merkittävästi, laivanisännän on huolehdittava siitä, että ammattiveneelle tehdään uusi vaatimustenmukaisuuden arviointi.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta ammattiveneen todistuskirjan vaatimusten mukaiselle ammattiveneelle sekä ammattiveneelle, jonka toisen valtion viranomaisen on hyväksynyt vastaavan säännöstönsä mukaisesti, jos sen turvallisuustaso vastaa vähintään Liikenne- ja viestintäviraston 23 §:n nojalla antamissa teknisissä määräyksissä asetettua ammattiveneen turvallisuustasoa. Ammattiveneen todistuskirjaan rinnastetaan hyväksytyyn luokituslaitoksen myöntämä todistuskirja, jolla osoitetaan, että ammattivene täyttää hyväksytyyn luokituslaitoksen sääntöjen tai standardien vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua ammattiveneen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja siinä käytettävistä menettelyistä ja 2 momentissa tarkoitettua ammattiveneen todistuskirjan hakemisesta.

Luvun soveltamisalan rajaus

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta 3 §:n 4 momentissa mainittuihin aluksiin, vuokra-veneeseen, kalastusaluukseen eikä kotimaanliikenteessä käytettävään miehittämättömään proomuun, lukuun ottamatta työntävään alukseen kiinteästi kytkettävää proomua. Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta myöskään ammattiveneeseen lukuun ottamatta 28 a §:ää.

Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus

Lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kansainvälisessä liikenteessä olevan aluksen on täytettävä lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen määräykset. Muulla kuin lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla kansainvälisessä liikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on yli 15 metriä, mutta alle 24 metriä, on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita.

Lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla aluksella on oltava kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja, Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja tai kansainvälinen lastiviivavapautuskirja siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa myös tarkempia teknisiä määräyksiä muun kuin lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen rakenteellisista vaatimuksista sekä varalaidasta ja sen laskemisesta.

28 a §

Kansainvälisessä liikenteessä tai kotimaanliikenteessä oleva ammattivene

Kansainvälisessä liikenteessä tai kotimaanliikenteessä olevalla ammattiveneellä on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita. Lastin kuljettamiseen tarkoitettulla kansainvälisessä liikenteessä tai kotimaanliikenteessä olevalla ammattiveneellä on oltava ammattiveneen lastimerkki.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä ammattiveneen rakenteellisista vaatimuksista, varalaidasta ja sen laskemisesta sekä ammattiveneen lastimerkin mitoista, sijainnista ja merkitsemistavasta.

36 a §

Oma- ja alusvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyy hakemuksesta laivanisännän suorittamaan peruskatsastetun kotimaanliikenteessä liikennöivän ammattiveneen, proomun ja alle 24 metrin pituisen lastialuksen turvallisuusarvioinnin (*omavalvonta*). Laivanisännällä on oltava sellainen pätevyys, että hän pystyy asianmukaisesti suorittamaan omavalvontaa.

Laivanisännän on laadittava omavalvontasuunnitelma aluksen turvallisuusarviointia koskevista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta. Laivanisännän on ilmoitettava säännöllisesti omavalvontasuunnitelman mukaiset toimenpiteet Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään merenkulun sähköiseen tietojärjestelmään.

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että omavalvonnan piirissä olevalle alukselle suoritetaan uusintakatsastus viiden vuoden välein. Laivanisännän on haettava katsastusta Liikenne- ja viestintävirastolta, hyväksytyltä luokituslaitokselta tai nimetyltä katsastajalta.

Liikenne- ja viestintäviraston on peruutettava väliaikaisesti tai kokonaan 1 momentin mukainen hyväksyntä, jos laivanisäntä ei enää noudata omavalvonnalle asetettuja vaatimuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja omavalvontasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden ilmoittamisesta merenkulun sähköiseen tietojärjestelmään sekä omavalvontaa suorittamaan hyväksyttävän laivanisännän pätevyydestä.

48 §

Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä matkustaja-alus, joka ei kuulu non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tarvittaessa tehtävä uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

51 §

Erikoisaluksen, perinnealuksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus

Erikoisalus, perinnealus, ammattivene ja vuokravene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, perinnealukselle, ammattiveneelle ja vuokraveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä tarvittaessa uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

52 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Kun alus otetaan ensimmäisen kerran käyttöön talviliikenteessä, sen runko on katsastettava talviliikennettä varten. Talviliikenteessä käytettävän aluksen runko on katsastettava uudelleen talviliikenteeseen viiden vuoden välein.

81 a §

Virkavastuu

Rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sovelletaan hyväksytyyn luokituslaitoksen työntekijään, ilmoitetun laitoksen palveluksessa olevaan henkilöön, nimettyyn katsastajaan tai nimettyyn aluksenmittaajaan tämän suorittaessa tässä laissa tarkoitettua julkista hallintotehtävää. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

91 §

Alusturvallisuusrikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

8) laiminlyö 27 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen tai 1 momentissa säädettyjen muita aluksia koskevien varalaitavaatimusten tai 3 momentissa tarkoitettujen määräysten noudattamisen,

9) laiminlyö 28 §:n 1 momentissa tarkoitettujen non-SOLAS-direktiivin lastiviivavaatimusten tai 2 tai 3 momentissa säädettyjen muita aluksia koskevien lastimerkki- tai varalaitavaatimusten tai 4 momentissa tarkoitettujen määräysten noudattamisen taikka 28 a §:n 1 momentissa säädettyjen ammattivenettä koskevien lastimerkki- tai varalaitavaatimusten tai 2 momentissa tarkoitettujen määräysten noudattamisen,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *alusturvallisuusrikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 21 päivänä joulukuuta 2019.

169/2019

Helsingissä 8 päivänä helmikuuta 2019

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner